

DEKRET

z dnia 26 października 1950 r.

o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.*

(Dz. U. z dnia 28 października 1950 r.)

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 21 lipca 1950 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 271) - Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 1. 1. ⁽¹⁾ Przepisy dekretu niniejszego stosuje się do należności świadków, biegłych i stron w postępowaniu przed sądami oraz innymi władzami i organami wymiaru sprawiedliwości, jeżeli szczególne przepisy ustawowe nie stanowią inaczej.

2. Przez oznaczenie "sąd" w dalszych przepisach rozumie się sąd, władzę lub organ, które dokonują odnośnej czynności urzędowej.

NALEŻNOŚCI ŚWIADKÓW.

Art. 2. 1. Świadcowi na jego żądanie może być przyznane odszkodowanie za zarobek utracony z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu.

2. Wynagrodzenie za utracony zarobek przyznaje się świadkowi w wysokości udowodnionej przeciętnego jego dziennego zarobku, jednak nie wyżej niż 30 zł dziennie.

Art. 3. 1. Świadek zamieszkały w miejscowości oddalonej ponad 10 km od miejsca wykonywania czynności urzędowej, do której został wezwany, może żądać wypłaty mu strawnego i zwrotu kosztów podróży od miejsca jego zamieszkania do miejsca wykonywania czynności i z powrotem.

2. Sąd może przyznać zwrot kosztów podróży świadkowi zamieszkałemu bliżej niż 10 km, wszakże w odległości nie mniejszej niż 4 km od miejsca wykonywania czynności urzędowej, jeżeli przemawiają za tym względy słuszności.

3. Strawne wypłaca się świadkowi w wysokości 9 zł dziennie w przypadku, jeżeli pobyt w sądzie i podróże w obie strony łącznie trwały ponad 12 godzin.

Art. 4. 1. Za koszty podróży uznaje się koszty przejazdu środkiem transportu masowego (koleją, autobusem itp.) w klasie najniższej, w braku zaś takiego środka - koszty przejazdu najtańszym z dostępnych środków lokomocji.

2. W przypadku gdy kilku świadków korzystało z jednego pojazdu na wspólny koszt, przyznaje się każdemu z nich część kosztów na niego przypadającą.

Art. 5. Świadcowi, jeżeli nie zostanie on zwolniony przez sąd w dniu, na który został wezwany, służy także prawo do zwrotu poniesionych faktycznie kosztów noclegu w wysokości do 9 zł za nocleg.

Art. 6. 1. Prawo do żądania należności przewidzianych w art. 2-5 służy osobie wezwanej w charakterze świadka, jeżeli się stawiła, choćby przesłuchana nie została.

2. W przypadkach, gdy osoba uprawniona do otrzymania należności przewidzianych art. 2-5 będzie wezwana w charakterze świadka w kilku sprawach na ten sam dzień, natenczas przyznaje się jej te należności tylko raz.

3. Świadkom, którzy zgłosili się bez wezwania sądu, należności przewidziane w art. 2-5 mogą być przyznane tylko w przypadku, jeżeli zostali przez sąd przesłuchani.

Art. 7. 1. Sąd może przyznać należności określone w art. 3-6 także osobie towarzyszącej świadkowi, jeżeli świadek ze względu na stan zdrowia nie mógł przybyć do sądu bez opieki osoby mu towarzyszącej.

2. W warunkach przewidzianych w ust. 1 sąd może przyznać zwrot kosztów przejazdu odpowiednim w danym przypadku środkiem transportu także osobom zamieszkałym bliżej niż 4 km od miejsca wykonywania czynności urzędowej.

Art. 8. Przepisów art. 2-7 nie stosuje się do świadków pozostających w czynnej służbie państwowej, cywilnej lub wojskowej, jeżeli powołani zostali do zeznawania w związku z pełnieniem służby. W tych przypadkach świadkowi służy prawo do należności przewidzianych w obowiązujących przepisach dla pracowników państwowych w razie pełnienia czynności poza zwykłym miejscem służbowym.

NALEŻNOŚCI BIEGŁYCH. ⁽²⁾

Art. 9. ⁽³⁾ 1. Biegłemu powołanemu przez sąd służy prawo do wynagrodzenia za wykonaną pracę.

2. Biegłemu wezwanemu do sądu w razie nieskorzystania przez sąd z jego usług służy prawo do wynagrodzenia za utracony z powodu stawiennictwa zarobek.

3. Biegłemu powołanemu poza miejscowość jego zamieszkania służy prawo do diet oraz do zwrotu kosztów przejazdów i noclegów.

4. W razie wezwania biegłego w kilku sprawach na ten sam dzień należności przewidziane w ust. 3 przyznaje się tylko raz.

Art. 10. 1. Wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę określa sąd, uwzględniając wymagane od biegłego kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii nakład pracy i poświęcony czas, a także w miarę potrzeby pokrycie wydatków niezbędnych do wykonania zleconej pracy.

2a. ⁽⁴⁾ Wynagrodzenie biegłego, będącego podatnikiem podatku od towarów i usług, podwyższa się o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tym wynagrodzeniu.

2. Jeżeli do określenia wynagrodzenia za pracę danej specjalności ustalone są normy urzędowe, należy biegłym przyznawać wynagrodzenie stosownie do tych norm.

3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Finansów i innymi właściwymi ministrami w razie braku norm przewidzianych w ust. 2 może ustalać taryfy wynagrodzenia biegłych dla poszczególnych ich kategorii, bądź dla poszczególnych rodzajów postępowania sądowego.

Art. 11. 1. Wynagrodzenie za utracony zarobek wezwanemu do sądu biegłemu w razie nieskorzystania z jego usług przyznaje się przy uwzględnieniu kwalifikacji biegłego,

stosowanych w jego zawodzie norm wynagrodzenia i czasu zużytego w związku z wezwaniem, jednak w wysokości nie wyższej niż 45 zł za dobę.

2. Przepisy art. 9 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 12. Diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów przyznaje się biegłemu w wysokości i na zasadach obowiązujących dla sędziów w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym.

NALEŻNOŚCI STRONY.

Art. 13. W przypadkach, gdy obowiązujące przepisy przewidują przyznanie stronie należności z tytułu jej udziału w postępowaniu sądowym należności te przyznaje się stronie w wysokości przewidzianej dla świadków.

POSTĘPOWANIE.

Art. 14. 1. ⁽⁵⁾ Świadkowie i biegli powinni zgłosić żądanie przyznania im przypadających należności po wykonaniu swego obowiązku w tym samym dniu, a jeżeli byli wezwani na rozprawę najpóźniej nazajutrz po zakończeniu rozprawy.

2. Osoby, które nie zgłosiły żądania w terminie zastrzeżonym w ust. 1, tracą prawo do wynagrodzenia. Osoby wezwane powinny być o tym uprzedzone.

Art. 15. ⁽⁶⁾ 1. Należności świadków, biegłych i stron przyznaje i ustala sąd, a na rozprawie przewodniczący kompletu orzekającego. W przypadkach zgłoszenia żądania po zamknięciu rozprawy należności może przyznać i ustalić także kierownik sądu.

2. Przyznaną należność należy wypłacić niezwłocznie w razie niemożności niezwłocznej wypłaty - należność przekazuje się pocztą bez obciążenia opłatą pocztową świadka, biegłego lub strony.

PRZEPISY KOŃCOWE.

Art. 16. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Finansów i innymi właściwymi ministrami może w drodze rozporządzeń zmieniać wysokość należności lub ich najwyższego wymiaru przewidzianego w art. 2 ust. 2, art. 3 ust. 3, art. 5 i art. 11.

Art. 17. 1. Uchyła się:

- 1) art. 449-454 kodeksu postępowania karnego,
- 2) art. 47 przepisów o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 70, poz. 382 i z 1947 r. Nr 24, poz. 95),
- 3) art. 135 prawa o sądach ubezpieczeń społecznych z dnia 25 lipca 1939 r. (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 71, poz. 476 i z 1946 r. Nr 12, poz. 76).

2. W art. 292 i w art. 301 kodeksu postępowania cywilnego oraz w art. 285 i 295 § 1 prawa o sądach ubezpieczeń społecznych skreśla się zdanie drugie.

Art. 18. Wykonanie dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 19. Dekret wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

---

* Występujące w art. 2 ust. 2, art. 3 ust. 3, art. 5 i art. 11 ust. 1 kwoty, określające wysokość należności świadków, stron i biegłych, są nieaktualne. Wysokość tych kwot określana jest

kolejnymi rozporządzeniami Ministra Sprawiedliwości: w sprawie wysokości należności świadków i stron oraz w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych, wydawanymi na podstawie art. 16 dekretu.

Kwoty te zostały w tekście przeliczone zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz.U.50.50.459).

Niniejszy dekret traci moc z dniem 2 marca 2006 r. w części uregulowanej w dziale II tytułu III ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.05.167.1398).

¹⁾ Art. 1 ust. 1 zmieniony przez art. 30 pkt 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.04.273.2702) z dniem 27 stycznia 2005 r.

²⁾ Tytuł rozdziału zmieniony przez art. 30 pkt 2 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.04.273.2702) z dniem 27 stycznia 2005 r.

³⁾ Art. 9 zmieniony przez art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.04.273.2702) z dniem 27 stycznia 2005 r.

⁴⁾ Art. 10 ust. 2a dodany przez art. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. (Dz.U.09.221.1739) zmieniającej nin. dekret z dniem 1 stycznia 2010 r.

⁵⁾ Art. 14 ust. 1 zmieniony przez art. 30 pkt 4 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.04.273.2702) z dniem 27 stycznia 2005 r.

⁶⁾ Art. 15 zmieniony przez art. 30 pkt 5 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.04.273.2702) z dniem 27 stycznia 2005 r.